

ЗАТВЕРДЖУЮ

МП

Заступник Міністра енергетики

(посада)

Ліжкошвіра Ю.А.

(прізвище та ініціали
уповноваженої посадової особи
суб'єкта управління)

**Стратегічний план розвитку
акціонерного товариства «Оператор ринку»
на 2022 - 2026 роки**

UB
Міністерство енергетики України
№3.1-ВИХ/203-22 від 28.04.2022
КЕП: Андарак Р. В. 28.04.2022 16:33
58E2D9E7F900307B04000008E09340098119F00
Сертифікат дійсний з 24.01.2022 00:00 до 23.01.2024 23:59

ЗМІСТ

	Сторінка
Розділ 1. Загальна інформація.	3
Розділ 2. Аналіз поточного стану діяльності.	6
Розділ 3. Місія.	8
Розділ 4. Стратегічні цілі.	8
Розділ 5. Завдання та заходи.	12
Розділ 6. Результати.	18
Розділ 7. Висновки.	19
Додатки:	
Додаток 1. Основні показники РДН та ВДР за III квартал 2019 року - III квартал 2021 року.	21
Додаток 2. Динаміка основних показників наявності та використання економічного потенціалу АТ «Оператор ринку» у 2019 - 2021 роках.	22
Додаток 3. SWOT-аналіз АТ «Оператор ринку».	23
Додаток 4. Стратегічні цілі, завдання та показники результатів їх виконання АТ «Оператор ринку» протягом 2022 - 2026 років.	24
Додаток 5. Заходи щодо виконання завдань стратегічного плану розвитку АТ «Оператор ринку» у 2022 - 2026 роках.	25
Додаток 6. Динаміка основних показників наявності та використання економічного потенціалу АТ «Оператор ринку» у 2022 - 2026 роках.	30
Додаток 7. Взаємозв'язок стратегічних цілей та стратегічних цілей і пріоритетів розвитку країни (галузі, суб'єкта управління, регіону) у 2022 - 2026 роках.	31
Додаток 8. Характеристика ключових показників за основними напрямками діяльності стратегічного плану розвитку АТ «Оператор ринку» протягом 2020 - 2026 років.	33

Розділ 1. Загальна інформація

Відповідно до вимог Закону України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) АТ «Оператор ринку» (далі – Оператор ринку) забезпечує функціонування ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобового ринку (далі – ВДР), а також здійснює організацію купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на підставі ліцензії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Крім того, Оператор ринку має право організовувати та проводити електронні аукціони з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами на підставі відповідних ліцензій, що видаються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР).

Для забезпечення функціонування РДН та ВДР, а також здійснення організації купівлі-продажу електричної енергії для доби постачання на цих сегментах ринку, постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 324 було створене державне підприємство «Оператор ринку».

У грудні 2021 року державне підприємство «Оператор ринку» перетворено в акціонерне товариство, 100 відсотків акцій у статутному капіталі якого належить державі та не підлягає приватизації, відповідно до наказу Міністерства енергетики України від 20.12.2021 № 344 «Про створення акціонерного товариства «Оператор ринку». Товариство є правонаступником усіх прав та обов'язків державного підприємства «Оператор ринку».

Засновником Оператора ринку є держава в особі Міністерства енергетики України.

Юридична адреса товариства: 01032, м. Київ, вул. Симона Петлюри, буд. 27.

Оператор ринку має на меті розвивати та удосконалювати напрями своєї діяльності, враховуючи європейський досвід та кращі практики розвитку операторів ринку на європейських ринках.

Розвиток та удосконалення напрямів діяльності Оператора ринку направлені на підвищення прозорості та ліквідності ринку електричної енергії, підвищення конкуренції, створення нових можливостей для торгівлі електричною енергією учасниками ринку, формування механізмів гарантування виконання зобов'язань між учасниками ринку електричної енергії.

У своїй діяльності Оператор ринку співпрацює з центральними органами виконавчої влади, органами державного регулювання, іншими державними органами та учасниками ринку електричної енергії.

Оператор ринку співпрацює з міжнародними організаціями (Енергетичне співтовариство, Проєкт енергетичної безпеки, що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID)) та європейськими операторами ринку.

Між Оператором ринку та Tetra Tech ES, Inc., яка є виконавцем Проєкту енергетичної безпеки, що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) підписаний Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва в рамках міжнародної технічної допомоги.

Основними завданнями Меморандуму про взаєморозуміння щодо співробітництва є надання Оператору ринку технічної допомоги із закупівлі

програмного та апаратного забезпечення для впровадження функції «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) з метою реалізації положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 № 1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку (Регламент REMIT), технічної допомоги із удосконалення системи моніторингу та аналізу ринкових даних та технічної допомоги для впровадження діяльності з організації та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами.

Стратегічні цілі Стратегічного плану розвитку Оператора ринку визначені з урахуванням поточного стану галузі та діючого законодавства.

Реалізація Стратегічних цілей суттєво залежить від імплементації положень законодавства Європейського Союзу, виконання Україною зобов'язань щодо виконання положень Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та впровадження нових або змін до діючих підзаконних нормативно-правових актів, пов'язаних з напрямками Стратегічного плану Оператора ринку.

Стратегічні цілі Оператора ринку в тому числі спрямовані на підвищення продуктивності праці працівників, підвищення соціальної захищеності персоналу та збереження висококваліфікованого персоналу.

Між адміністрацією та профспілковим комітетом Оператора ринку з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин, узгодження інтересів працівників укладено Колективний договір, яким встановлюються мінімальні соціальні гарантії, компенсації та пільги, передбачені Галузевою угодою між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, Фондом державного майна України, Всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців «Федерація роботодавців паливно-енергетичного комплексу України» і Профспілкою працівників енергетики та електротехнічної промисловості України.

Для забезпечення функціонування ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобового ринку (далі – ВДР) Оператором ринку затверджено організаційну структуру, яка забезпечує найбільш ефективне використання трудового потенціалу та високу ефективність роботи персоналу. Так, для забезпечення діяльності торговельного майданчика РДН та ВДР, створений департамент проведення торгів та відділи, які супроводжують проведення торгів (відділи реєстрації учасників ринків, програмування, захисту інформації, супроводження ІТ інфраструктури, стратегічного розвитку ІТ, спостереження, платіжних операцій та ін.). Відповідно до затвердженої організаційної структури, на кінець 2021 року в Товаристві працювало 110 осіб, які забезпечували стабільне функціонування та роботу системи розрахунків у щоденному режимі.

Відповідно до ст. 201 Кодексу законів про працю України для професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників, особливо молоді, власник або уповноважений ним орган організує індивідуальне, бригадне, курсове та інше виробниче навчання за рахунок підприємства, організації, установи.

Згідно з умовами Колективного договору витрати на професійну підготовку та перепідготовку працівників заплановані для забезпечення досягнення працівниками належного професійного рівня.

Професійний розвиток працівників Оператора ринку здійснюється шляхом організації їх професійного навчання на договірній основі у вищих навчальних закладах, в установах або організаціях з відривом та без відриву від виробництва та безпосередньо в Операторі ринку.

Професійне навчання працівників здійснюється для формування у працівників спеціальних знань, необхідних навичок та вмінь, що дають змогу підвищувати продуктивність праці, максимально якісно виконувати свої функціональні обов'язки. Організація професійного навчання працівників здійснюється згідно з фінансовими можливостями Оператора ринку, з урахуванням потреб власної діяльності та відповідно до вимог чинного законодавства.

Для реалізації стратегічних цілей, Оператор ринку планує проводити додаткове навчання та підготовку персоналу, яке дозволить підвищити ефективність роботи персоналу та забезпечить надання якісних послуг.

Оператор ринку несе відповідальність перед працівниками за створення найкращих умов для роботи, розвитку та реалізації власного потенціалу. У своїх відносинах з трудовим колективом Оператор ринку керується колективним договором, що є результатом соціального партнерства на локальному рівні. Для компанії важливим завданням є навчання працівників, збереження, розвиток існуючих та створення нових робочих місць.

Розвиток кадрового потенціалу є невід'ємною частиною кадрової політики Оператора ринку. Головною метою формування кадрового потенціалу Оператора ринку є забезпечення необхідними трудовими ресурсами, здатними вирішити завдання та досягти поставлених поточних і стратегічних цілей.

Для забезпечення стійкої позиції на ринку Оператор ринку безперервно підтримує високий кадровий потенціал розвитку, постійно розвивається та вдосконалюється, запроваджуючи обмін досвідом з закордонними партнерами.

Керуючись нормами Закону України від 14 жовтня 1992 року № 2694-ХІІ «Про охорону праці» та Колективним договором Оператор ринку забезпечує створення безпечних умов праці для працівників Оператора ринку, підвищення існуючого рівня охорони праці, проведення попереднього (при прийнятті на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів, проходження навчання та інструктажів з питань охорони праці та пожежної безпеки, виконання правил пожежної безпеки, створює у приміщеннях Оператора ринку умови праці, які відповідають санітарним нормам, забезпечує ліками невідкладної допомоги, очищеною питною водою, проводить за кошти Оператора ринку страхування працівників за програмою добровільного медичного страхування з метою покращення соціальної політики Оператора ринку, підвищення рівня соціальної захищеності, поліпшення якості їх медичного обслуговування.

Розділ 2. Аналіз поточного стану діяльності

Оператор ринку є учасником ринку електричної енергії та створює організаційні, технологічні, інформаційні та інші умови для здійснення регулярних торгів на РДН та ВДР.

Оператор ринку здійснює управління всіма процесами на РДН та ВДР за допомогою відповідного програмного забезпечення.

Торги електричною енергією проводяться 24/7 в автоматичному режимі, без будь-якого ручного управління процесом.

Оператор ринку забезпечує конфіденційність інформації, отриманої від учасників ринку, що використовується ним для виконання своїх функцій на ринку електричної енергії та становить комерційну таємницю.

Оператор ринку використовує дані, що генеруються учасниками РДН та ВДР для участі на торгах, для статистичних цілей та спостереження за роботою РДН та ВДР, гарантуючи їх анонімність.

Оператор ринку відповідає за:

- реєстрацію учасників РДН/ВДР, створення та ведення їх реєстру;
- організацію та проведення торгів на РДН та ВДР;
- визначення за результатами торгів обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР, цін на електричну енергію та фінансових зобов'язань учасників РДН/ВДР;
- оприлюднення результатів проведених торгів на РДН і ВДР та інформації, яка не є конфіденційною (реєстр учасників РДН/ВДР, звіти про результати роботи РДН та ВДР, тощо);
- повідомлення оператора системи передачі про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР відповідно до Правил ринку;
- проведення своєчасних та у повному обсязі розрахунків за куплену-продану електричну енергію на РДН та ВДР;
- спостереження за роботою РДН та ВДР і поведінкою учасників РДН/ВДР у процесі участі у торгах.

Для участі у РДН/ВДР учасники ринку електричної енергії укладають з Оператором ринку договір про участь у РДН та ВДР, типова форма якого є невід'ємною частиною Правил РДН та ВДР.

Ціна купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР визначається Оператором ринку для кожного розрахункового періоду відповідно до Правил РДН та ВДР:

- на РДН - за принципом граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції;
- на ВДР - за принципом ціноутворення «по заявленій (пропонованій) ціні».

Результати торгів на РДН та ВДР публікуються на вебсайті Оператора ринку згідно з Правилами РДН та ВДР.

На вебсайті Оператора ринку розміщуються звіти щодо аналізу роботи РДН та ВДР з відображенням агрегованих, знеособлених даних за 10 та 20 днів розрахункового місяця, за місяць, квартал, півроку та рік і інші аналітичні матеріали.

Оператор ринку здійснює підготовку та надання звітних даних для моніторингу РДН та ВДР Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП або Регулятор), Антимонопольному комітету України, іншим державним органам відповідно до законодавчо встановлених повноважень та функцій.

Оператор ринку гарантує щоденну 100% оплату продавцям електричної енергії завдяки здійсненню платежів через ескроу-рахунки. Система розрахунків Оператора ринку працює у робочі та вихідні дні.

Фінансування діяльності Оператора ринку здійснюється за рахунок учасників РДН/ВДР відповідно до Правил РДН та ВДР, а також за рахунок надання інформаційно-консультативних та організаційних послуг на ринку електричної енергії.

В Операторі ринку працює більше 100 висококваліфікованих осіб, у кілька змін, задля забезпечення функціонування торговельного майданчика РДН та ВДР 24/7 та забезпечення роботи системи розрахунків у щоденному режимі.

Основні показники РДН та ВДР в період III квартал 2019 року – III квартал 2021 року наведені у додатку 1 до цього Стратегічного плану.

Зокрема, кількість активних учасників, які подавали заявки на участь у торгах на РДН з початку роботи Оператора ринку виросла з 253 до 284, або на 12% (у певні періоди кількість активних учасників досягала 316), на ВДР - з 231 до 285, або на 23% (у певні періоди кількість активних учасників досягала 306 учасників).

Зазначена кількість активних учасників, які брали участь у торгах на РДН та ВДР, підтверджує високі стандарти роботи Оператора ринку та свідчить про безпеку торгів електричною енергією на майданчику Оператора ринку.

Порівнюючи з початком роботи нового ринку електричної енергії в Україні, в поточному році спостерігається тенденція щодо зменшення обсягів торгів на РДН та ВДР. Так, сумарний обсяг торгів на РДН та ВДР у 2021 році прогнозується на рівні 39 ТВт.год, що відповідає приблизно 25% від загального обсягу споживання електричної енергії в об'єднаній енергетичній системі України (без врахування тимчасово окупованих територій), в той час як у 2020 році вказаний обсяг склав 42,7 ТВт.год. Така тенденція до зменшення обсягу торгів на РДН відповідає розвитку європейських ринків електричної енергії, де доля цього сегменту складає біля 15%, а більша частина обсягу електричної енергії торгується на сегменті двосторонніх договорів.

З метою встановлення зв'язків між найхарактернішими для Оператора ринку можливостями, загрозами, сильними та слабкими сторонами, які будуть використані для формулювання і вибору його стратегій, здійснено SWOT-аналіз, що додається.

Аналіз поточної діяльності Оператора ринку показує, що Оператор ринку у повній мірі виконує покладені на нього функції щодо забезпечення функціонування РДН та ВДР та вказує на доцільність подальшого розвитку, напрямів надання додаткових послуг та сервісів учасникам ринку електричної енергії.

Розділ 3. Місія

Електроенергетична галузь країни, завдяки реалізації положень Закону України від 13.04.2017 №2019-VIII «Про ринок електричної енергії», розпочала глибокі структурні зміни, яких не було за всі роки незалежності України.

Оператор ринку є одним із провідників структурних змін в електроенергетиці країни, які стануть підґрунтям до інтеграції ринку електричної енергії України до об'єднаних європейських ринків електричної енергії, що посилить енергетичну безпеку України, збільшить конкурентоздатність та прозорість енергетичного ринку України, максимізує загальну економічну вигоду всіх учасників ринку.

Місією Оператора ринку є надання доступних та якісних послуг учасникам ринку електричної енергії, що відповідатимуть найкращим європейським та світовим зразкам, з метою забезпечення прозорості функціонування та конкуренції на ринку електричної енергії.

Розділ 4. Стратегічні цілі

Враховуючи внутрішні та зовнішні економічні чинники, а також світові тенденції розвитку енергетичних ринків, Стратегічними цілями Оператора ринку на період 2022 - 2026 роки визначені:

1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами

Відповідно до пункту 54 частини 1 статті 1 та пункту 4¹) частини 3 статті 51 Закону України від 13.04.2017 №2019-VIII «Про ринок електричної енергії» Оператор ринку - юридична особа, що забезпечує функціонування РДН та ВДР та організацію купівлі-продажу електричної енергії на цих ринках, а також має право організовувати та проводити електронні аукціони з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами на підставі відповідних ліцензій, що видаються НКЦПФР.

Зважаючи на той факт, що ринок електричної енергії в Україні знаходиться на етапі активного розвитку, та використовуючи європейський досвід, оптимальним механізмом, який дозволив би підсилити конкуренцію та забезпечити прозорість у сегменті двосторонніх договорів, є запровадження біржової торгівлі електричною енергією. Це сприятиме максимізації попиту та пропозиції з метою створення сприятливих умов для конкуренції як серед продавців, так і серед покупців електричної енергії.

У більшості країн Європи (Болгарія, Угорщина, Португалія, Румунія, Іспанія, Польща, Словаччина, Чехія) оператори ринку окрім організації забезпечення функціонування РДН та ВДР, також здійснюють організацію та проведення електронних аукціонів купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами.

В свою чергу, Оператор ринку також планує здійснювати діяльність з організації та проведення електронних аукціонів з використанням нових як фінансових, так і нефінансових інструментів, передбачених Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

На сьогодні за підтримки НКРЕКП та USAID, фахівцями Оператора ринку проводиться вивчення досвіду європейських країн з питання проведення електронних аукціонів (торгів) європейськими операторами ринку, а також розроблено додатковий модуль (модуль функціонування двосторонніх договорів) до власного програмного комплексу «Система торгівлі електричною енергією (ETS/UA)», який забезпечить організацію та проведення електронних аукціонів.

Відмінними рисами електронних аукціонів, які планується запровадити є:

- продаж електричної енергії, стандартизованої за профілем та періодами постачання;

- ринковий механізм формування ціни, що дозволить залучити на аукціони якомога більшу кількість потенційних учасників та, як наслідок, підсилити конкуренцію та прозорість;

- формування ринкових цінних показників (індексів) вартості електричної енергії на ринку двосторонніх договорів (без прив'язки до цін (індексів) на ринку «на добу наперед») та публікація цих даних на власному вебсайті.

2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії

Відповідно до Закону України від 19 червня 2020 року № 738-ІХ «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», кліринг – процес визначення зобов'язань, у тому числі шляхом нетінгу, за деривативними контрактами та правочинами щодо інших фінансових інструментів, валютних цінностей, за товарними операціями, що супроводжується забезпеченням функціонування системи управління ризиками та гарантій з виконання таких зобов'язань.

Впровадження повноцінного клірингу на ринку електричної енергії зможе гарантувати виконання усіх укладених договорів між учасниками ринку електричної енергії на РДН, ВДР та за двосторонніми договорами: дозволить керувати ризиками невиконання зазначених договорів, гарантуватиме їх оплату та виконання фізичної поставки. Враховуючи діюче законодавство, повноцінна модель клірингу дозволить проводити кліринг між угодами, що укладені на різних сегментах ринку, з використанням різних фінансових та нефінансових інструментів.

Перевагою клірингових розрахунків є значне зменшення балансу платежів й оборотів за платіжними коштами, полегшення управління безготівковим оборотом. За допомогою клірингу спрощуються, прискорюються і здешевлюються розрахунки, зокрема, зменшуються витрати на адміністрування та обслуговування фінансових операцій. Система ризик-менеджменту дозволить нівелювати негативні наслідки можливого дефолту однієї із сторін, гарантуючи виконання зобов'язань за укладеними договорами.

На теперішній час фінансові та товарні ринки України знаходяться у процесі перетворення та на різних стадіях становлення. В подальшому, внаслідок розвитку цих ринків, існує перспектива інтеграції клірингової діяльності Оператора ринку з кліринговою діяльністю інших товарних бірж та клірингових установ. Реалізація такої цілі можлива за відсутності заборони законодавством України щодо здійснення такої діяльності Оператором ринку.

Впровадження повноцінної клірингової діяльності, враховуючи чинні нормативні документи, дозволить забезпечити здешевлення операцій з купівлі-продажу електричної енергії для учасників ринку на вказаних сегментах ринку електричної енергії та зробить такі операції більш безпечними.

3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн

3.1. Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова

На сьогоднішній день об'єднана енергетична система України працює в паралельному режимі з енергетичною системою Республіки Молдова. Зважаючи на це, а також, що Республіка Молдова є асоційованим членом ЄС, логічним кроком для подальшої перспективної спільної роботи України та Республіки Молдови є об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова (Market Coupling).

Для успішного об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдови існує ряд необхідних передумов:

- запровадження моделі ринку електричної енергії в Республіці Молдова відповідно до європейської практики;

- запровадження операторами системи передач України та Республіки Молдови спільних (скоординованих) аукціонів з розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів, за процедурою відповідно до європейських стандартів.

3.2. Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи

З метою створення єдиної архітектури ринку електричної енергії з європейськими країнами, сприяння успішній ринковій реалізації електричної енергії, що генерується, серед іншого, відновлювальними джерелами електричної енергії, забезпечення подальшого підвищення рівня енергоефективності економіки, важливим є об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком електричної енергії Європи (Market Coupling).

У зв'язку з тим, що в I кварталі 2023 року оператор системи передачі України планує розпочати роботу об'єднаної енергетичної системи України (далі – ОЕС України) у синхронному режимі з європейською мережею операторів системи передачі електроенергії ENTSO-E, буде доцільним розпочати процес об'єднання ринку електричної енергії України без врахування обмежень за торговими зонами «ОЕС України» і «Острів Бурштинської ТЕС» з єдиним об'єднаним ринком електричної енергії (РДН та ВДР) Європи.

Для успішного об'єднання РДН України та єдиного ринку «на добу вперед» Європи SDAC (Single Day-Ahead Coupling), а також об'єднання ВДР України з об'єднаним внутрішньодобовим ринком Європи SIDC (Single Intraday Coupling) існує ряд необхідних передумов:

- робота ОЕС України у синхронному режимі з ENTSO-E;
- запровадження операторами системи передачі України та суміжних країн Європи спільних (скоординованих) аукціонів з розподілу пропускнуої

спроможності міждержавних перетинів, за процедурою відповідно до європейських стандартів;

- отримання погодження щодо об'єднання від усіх країн учасників єдиного ринку «на добу вперед» SDAC та внутрішньодобового ринку SIDC.

4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків

4.1. Впровадження в Операторі ринку функції «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011

Відповідно до положень частини другої статті 1 Закону України від 15 грудня 2010 року N 2787-VI «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства» та рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства № 2018/01/МС-EnC від 29 листопада 2019 року Україна, як Договірна сторона Енергетичного Співтовариства, взяла на себе зобов'язання імплементувати Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку (Regulation on Wholesale Energy Market Integrity and Transparency – REMIT – Regulation (EU) No. 1227/2011), далі – Регламент від 25.10.2011 № 1227/2011.

Регламент від 25.10.2011 № 1227/2011 вимагає від держав, які є членами Європейського Союзу або сторонами Енергетичного Співтовариства, встановити на національному рівні такі вимоги та правила, що забезпечать прозорість та доброчесність оптових енергетичних ринків та дозволять попереджувати зловживання учасників на цих ринках.

Відповідно до Закону України від 22 вересня 2016 року № 1540-VIII «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» НКРЕКП, як постійно діючий центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Метою Оператора ринку є виконання функцій «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) шляхом впровадження програмного забезпечення (механізму або системи звітування), що відповідає вимогам ACER (Агентство з питань співробітництва енергетичних регуляторів). Це дозволить Оператору ринку надавати послуги з передачі даних щодо операцій з оптовими енергетичними продуктами (від імені учасників) на оптових енергетичних ринках до НКРЕКП, а в подальшому – до ACER.

Для можливості впровадження вимог положень Регламенту від 25.10.2011 № 1227/2011 та здійснення Оператором ринку функцій «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) необхідно імплементувати вимоги REMIT в українське законодавство.

4.2. Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації

Оператор ринку відповідно до діючих нормативних документів відповідає за публікацію інформації щодо функціонування РДН/ВДР, частки

кожного джерела енергії, використаного для виробництва електричної енергії, проданої на РДН/ВДР, звітів побудованих на основі вказаних даних.

Окрім цього, Оператор ринку здійснює аналіз даних щодо торгів на РДН/ВДР та публікує аналітичні матеріали з використанням агрегованих даних щодо таких торгів, аналітичні матеріали та звіти на основі відкритих даних щодо фізичного балансу виробництва електричної енергії, обсягів та цін купівлі-продажу електричної енергії на електронних аукціонах за двосторонніми договорами тощо.

Відповідно до вимог положень Регламенту від 25.10.2011 № 1227/2011 учасники зобов'язані оприлюднювати інсайдерську інформацію. Зазначена інформація повинна бути у відкритому доступі та, разом з наявною інформацією щодо функціонування оптових енергетичних ринків, дозволить аналізувати процеси, які відбуваються на різних сегментах ринків, взаємозв'язок процесів на різних сегментах ринків тощо.

Для можливості оприлюднення такої інформації Оператор ринку планує впровадити платформи для публікації інсайдерської та аналітичної інформації на основі відповідного програмного забезпечення з підключенням відповідного вебсервісу на власному вебсайті, яке буде відповідати вимогам відповідних регламентів ЄС, у разі їх імплементації в українське законодавство та призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації. В рамках виконання вимог відповідних регламентів ЄС, створення платформи для публікації інсайдерської інформації на базі операторів ринку є поширеною практикою на оптових енергетичних ринках країн Європейського союзу.

Оприлюднення інсайдерської та аналітичної інформації дасть можливість всім учасникам оцінити загальну ситуацію на оптових енергетичних ринках, зокрема щодо попиту та пропозиції на цих ринках, мати рівний доступ до інформації щодо фізичного стану та ефективності системи, що збільшить прозорість на оптових енергетичних ринках, дозволить отримувати інформацію щодо функціонування цих ринків, підвищить рівень інформованості учасників ринку.

Розділ 5. Завдання та заходи

1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами

Для організації та проведення електронних аукціонів необхідно виконати заходи, які забезпечать можливість:

- укладати з учасниками ринку відповідні договори для можливості брати участь в електронних аукціонах;
- організовувати та проводити електронні аукціони з дотриманням стандартів інформаційної безпеки та анонімності (знеособлення) учасників аукціонів;
- визначати результати торгів за підсумками проведених електронних аукціонів та оприлюднювати їх в узагальненому вигляді на власному вебсайті;
- формувати та укладати двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії між учасниками електронних аукціонів;

- здійснювати розрахунки фінансових зобов'язань учасників електронних аукціонів за результатами електронних аукціонів та здійснювати супроводження виконання двосторонніх договорів в частині гарантійного забезпечення;

- виконувати інші функції, відповідно до документів, що регламентують організацію та проведення Оператором ринку електронних аукціонів та чинного законодавства України.

Для провадження Оператором ринку діяльності з організації та проведення електронних аукціонів планується:

у 2022 році:

- розробити внутрішні документи (правила, положення, регламенти тощо), які відповідають вимогам чинного законодавства;

- отримати відповідну(-і) ліцензію(-ї) для здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів;

- розробити та зареєструвати в НКЦПФР правила товарної біржі, що регулюватиме діяльність з організації та проведення електронних аукціонів;

- у разі необхідності надавати пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів для можливості здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів;

- створити учбову платформу для навчання учасників ринку роботі в програмному комплексі «Система торгівлі електричною енергією (ETS/UA)» (модуль функціонування двосторонніх договорів);

- розпочати діяльність з організації та проведення електронних аукціонів;

- організувати з адміністратором розрахунків взаємодію в частині реєстрації на його платформі обсягів купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, укладеними між учасниками за результатами електронних аукціонів.

у 2023 році:

- впровадити процеси реєстрації на платформі адміністратора розрахунків обсягів купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, за умови технічної можливості реалізації таких змін з боку адміністратора розрахунків;

- оптимізувати за потреби інструменти забезпечення виконання та проведення розрахунків між сторонами двосторонніх договорів, укладених за результатами електронних аукціонів;

- розробити концепцію подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів з урахуванням досвіду європейських країн;

- здійснити закупівлю та впровадити необхідне програмне забезпечення для проведення електронних аукціонів (у разі необхідності).

у 2024-2026 роках:

- розширити функціонал торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів;

- впровадити поетапно концепцію подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів;

- впровадити додаткові інструменти для здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів (за необхідності).

2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії

Для реалізації стратегічної цілі з провадження клірингової діяльності необхідно здійснити поетапне впровадження елементів клірингу (неттінг, система взаєморозрахунків, система ризик-менеджменту, система фінансових гарантій):

у 2022 році:

- провести обмін досвідом з операторами ринку суміжних країн для вивчення європейської та світової практики запровадження клірингової діяльності операторами ринку;
- отримати відповідну ліцензію (у разі необхідності);
- привести у відповідність нормативно-правові акти в частині здійснення неттінгу;
- розробити та впровадити програмне забезпечення для здійснення неттінгу;
- впровадити неттінг для учасників ринку електричної енергії;
- розробити концепцію розвитку клірингової діяльності згідно з поточним законодавством та, з урахуванням вимог законодавства, що вступає в силу з 2023 року;

у 2023 – 2024 роках:

- розробити проєкти нормативно-правових актів щодо впровадження системи ризик-менеджменту та систем фінансових гарантій як елементів клірингу;
- розробити технічне завдання до програмного комплексу, необхідного для здійснення клірингової діяльності;
- здійснити закупівлю, або розробити самостійно, та впровадити необхідне програмне забезпечення для здійснення клірингової діяльності;
- впровадити механізми клірингу (впровадження системи ризик-менеджменту та системи фінансових гарантій додатково до функціонуючого неттінгу);
- актуалізувати концепцію функціонування клірингової діяльності у частині взаємодії з іншими товарними біржами та кліринговими установами України.

у 2025 – 2026 роках:

- впровадити концепцію функціонування клірингової діяльності у частині взаємодії з іншими товарними біржами та кліринговими установами України.

3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн

3.1. Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова

У разі настання необхідних передумов та зацікавленості з боку молдовської сторони вже у 2022 році можуть розпочатися роботи, направлені

на практичну реалізацію Market Coupling ринків електричної енергії України та Республіки Молдова.

Для виконання цього завдання необхідно:

у 2022 році:

- ініціювати переговори з молдовською стороною щодо можливості Market Coupling ринків електричної енергії України та Республіки Молдова та отримати відповідну згоду;

- ознайомитися з міжнародним досвідом взаємодії операторів ринків в рамках об'єднаних енергетичних ринків їх країн в процесі функціонування РДН та ВДР;

- розробити спільну з молдовською стороною дорожню карту для Market Coupling;

- надавати пропозиції щодо необхідності внесення змін до чинного законодавства з метою врегулювання питання об'єднання торгових майданчиків ринків електричної енергії України та Республіки Молдова.

у 2023-2024 роках:

- розробити технічне завдання та закупити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією між ринками Республіки Молдова та України;

- здійснити спільно з молдовською стороною комплекс заходів щодо оформлення необхідних договірних відносин купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР;

- впровадити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією між ринками Республіки Молдова та України;

- запровадити торгівлю електричною енергією між ринками Республіки Молдова та України.

3.2. Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи

У разі підтримки з боку уповноважених представників об'єданого ринку електричної енергії Європи у 2022 році може розпочатись підготовка до проведення робіт з об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком електричної енергії Європи.

Для виконання цього завдання необхідно:

у 2022 році:

- ініціювати переговори з уповноваженими представниками об'єданого ринку електричної енергії Європи;

- розробити дорожню карту для Market Coupling;

- надавати пропозиції щодо необхідності внесення змін до чинного законодавства, з метою врегулювання питання об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком електричної енергії Європи;

- отримати рішення щодо призначення Оператора ринку номінованим оператором ринку (NEMO) після прийняття відповідних змін до законодавства.

у 2023 році:

- отримати погодження щодо об'єднання від усіх країн учасників єдиного ринку «на добу вперед» SDAC та внутрішньодобового ринку SIDC;

- здійснити комплекс заходів щодо оформлення з відповідними операторами об'єднаного ринку електричної енергії Європи необхідних договірних відносин;

- розробити технічне завдання, закупити та впровадити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією на об'єднаному ринку «на добу наперед» України та Європи;

- розробити технічне завдання та закупити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією на об'єднаному внутрішньодобовому ринку України та Європи;

- надавати пропозиції щодо необхідності внесення змін до чинного законодавства (у разі необхідності).

у 2024 році:

- розпочати роботу об'єднаного ринку «на добу наперед» України та Європи;

- надавати пропозиції щодо необхідності внесення змін до чинного законодавства, або, у разі необхідності, впровадити нове, яке має врегулювати питання об'єднання внутрішньодобових ринків електричної енергії України та Європи;

- впровадити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією на об'єднаному внутрішньодобовому ринку України та Європи.

у 2025 році:

- розпочати роботу об'єднаного внутрішньодобового ринку України та Європи.

4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків

4.1. Впровадження Оператором ринку «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011

З метою підвищення рівня прозорості оптових енергетичних ринків України та впровадження на базі Оператора ринку «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) необхідно:

у 2022 році:

- провести обмін досвідом з операторами ринку сусідніх країн для поглибленого вивчення європейської та світової практики здійснення операторами ринку функцій «зареєстрованого механізму звітності» (RRM);

- закупити та впровадити відповідне програмне забезпечення (RRM);

- підготувати необхідні зміни до внутрішніх документів, регламентів, наказів Оператора ринку, що регламентують виконання ним функцій «зареєстрованого механізму звітності» відповідно до нормативно-правових актів щодо імплементації вимог REMIT в українське законодавство;

- впровадити механізм надання Оператором ринку звітності до НКРЕКП та розпочати звітування у разі прийняття відповідних змін до українського законодавства.

у 2023-2026 роках:

- провести аналіз нормативно-правових актів та підготовчі роботи для надання звітності до ACER після повної імплементації вимог REMIT в українське законодавство;

- здійснити підготовку та реєстрацію Оператора ринку в ACER у якості «зареєстрованого механізму звітності» (RRM);

- впровадити механізм надання звітності до ACER після повної імплементації вимог REMIT в українське законодавство та розпочати звітування до ACER.

4.2. Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації

Для підвищення прозорості на оптових енергетичних ринках та покращення інформованості учасників щодо їх функціонування Оператор ринку має на меті створити платформу для публікації інсайдерської інформації та платформу для публікації аналітичної інформації. Для створення таких платформ необхідно:

у 2022 році:

- узгодити технічні вимоги до програмного забезпечення платформи для публікації інсайдерської інформації, у разі призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації;

- узгодити технічні вимоги до програмного забезпечення платформи для публікації аналітичної інформації;

- закупити та впровадити програмне забезпечення для функціонування платформи для публікації інсайдерської інформації на базі Оператора ринку, у разі призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації;

- закупити та впровадити програмне забезпечення для функціонування платформи для публікації аналітичної інформації на базі Оператора ринку;

- інтегрувати програмне забезпечення для візуалізації даних з метою посилення функції аналізу та прогнозування Оператором ринку, що збільшить прозорість на оптових енергетичних ринках;

- розробити проекти відповідних нормативно-правових актів та впровадити механізм доступу учасників оптових енергетичних ринків до платформ.

у 2023-2026 роках:

- забезпечити подальший розвиток платформи для публікації інсайдерської інформації, у разі призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації;

- забезпечити подальший розвиток платформи для публікації аналітичної інформації оптових енергетичних ринків шляхом розширення на інші ринки енергетичних продуктів (газовий ринок);

- забезпечити діяльність та розширити функціонал платформи для публікації інсайдерської інформації (за необхідності);

- забезпечити подальший розвиток платформи для публікації аналітичної інформації оптових енергетичних ринків шляхом надання додаткової аналітики та сервісів;

- вдосконалити платформу для публікації аналітичної інформації оптових енергетичних ринків (за необхідності).

Розділ 6. Результати

1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами

Організація та проведення електронних аукціонів:

- забезпечить ринковий механізм формування ціни на електричну енергію на ринку двосторонніх договорів;
- дозволить визначати індикативи ціни на електричну енергію за результатами електронних аукціонів;
- підвищить прозорість та ліквідність ринку двосторонніх договорів та посилить конкуренцію на ринку електричної енергії;
- спростить організацію загального клірингу на ринку електричної енергії.

2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії

Запровадження клірингової діяльності на ринку електричної енергії:

- суттєво зменшить кількість операцій та, відповідно, і вартість таких операцій та час на здійснення всіх розрахунків;
- зменшить витрати на забезпечення фінансових гарантій для учасників ринку електричної енергії (при здійсненні нетінгових операцій);
- дозволить проводити фінансові операції щоденно у режимі 24/7 на всіх сегментах ринку електричної енергії України;
- прискорить оборотність коштів на ринку електричної енергії України;
- підвищить ліквідність на ринку електричної енергії;
- дозволить керувати ризиками невиконання укладених договорів;
- нівелює наслідки можливого дефолту однієї із сторін договору;
- гарантуватиме виконання зобов'язань за укладеними договорами, в тому числі оплату по укладеним договорам та виконання фізичної поставки за ними;
- створить умови для розвитку фінансових інструментів, що дозволить залучити іноземних гравців.

3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн

3.1. Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова:

- дозволить створити передумови для інтеграції об'єднаної енергетичної системи України до транс'європейських електричних мереж та об'єднання торгових майданчиків ринків електричної енергії України та країн Європейського Союзу, а також держав, що є сторонами Енергетичного Співтовариства;
- створить передумови до збільшення конкуренції між всіма учасниками ринку, більш ефективної взаємодії між учасниками ринку в процесі виробництва, передачі, розподілу, купівлі-продажу та безпечного постачання електричної енергії споживачам України та Республіки Молдова.

3.2. Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи

- дозволить інтегрувати об'єднану енергетичну систему України до транс'європейських електричних мереж та об'єднати ринки електричної енергії України та країн Європейського Союзу, що призведе до максимізації загальної економічної вигоди всіх учасників ринку;
- дозволить більш ефективно взаємодіяти між учасниками ринку в процесі виробництва, передачі, розподілу, купівлі-продажу, та безпечного постачання електричної енергії споживачам;
- підвищить конкуренцію на ринку електричної енергії;
- дозволить залучити інвестиції у електроенергетичну галузь.

4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків

4.1. Впровадження Оператором ринку «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011

Впровадження на базі Оператора ринку функцій «зареєстрованого механізму звітності» (RRM):

- надасть НКРЕКП дієвий інструмент для здійснення функції моніторингу;
- зменшить навантаження на учасників оптових енергетичних ринків в частині звітування щодо операцій з оптовими енергетичними продуктами Регулятора, а в подальшому ACER;
- дозволить учасникам оптових енергетичних ринків уникнути подвійного звітування у разі здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами на декількох оптових енергетичних ринках;
- забезпечить прозорість оптових енергетичних ринків та дозволить попереджувати зловживання учасників на цих ринках відповідно до вимог REMIT.

4.2. Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації

Оприлюднення інсайдерської та аналітичної інформації на відповідних платформах:

- дозволить усім учасникам ринку мати рівний доступ до інсайдерської та аналітичної інформації;
- підвищить рівень інформованості учасників оптових енергетичних ринків щодо їх функціонування, дасть змогу учасникам та іншим зацікавленим сторонам самостійно оцінити загальну ситуацію на оптових енергетичних ринках та полегшить процес прийняття відповідних рішень учасниками на оптових енергетичних ринках;
- дозволить зменшити вплив наслідків можливої торгівлі інсайдерською інформацією (зацікавленість).

Розділ 7. Висновки

Організація та проведення Оператором ринку електронних аукціонів дозволить запровадити європейську практику, де зазначена діяльність

зосереджена на платформах операторів ринку, що забезпечить зручність для учасників ринку, підвищить прозорість та ліквідність на ринку двосторонніх договорів, спростить організацію клірингу та, як наслідок, зменшить фінансові витрати учасників ринку електричної енергії. Це сприятиме реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 605-р в частині збільшення до 2025 року частки біржової торгівлі енергоносіями в країні до 50%.

Запровадження клірингової діяльності на ринку електричної енергії України дозволить скоротити час на перерахування коштів, зменшити кількість і вартість таких операцій та витрати на забезпечення фінансових гарантій для учасників ринку електричної енергії, прискорити оборотність коштів на ринку електричної енергії. Головними перевагами запровадження повноцінної клірингової діяльності є гарантування оплати по укладених договорах, виконання поставки за ними та убезпечення сторін договорів від їх невиконання зі сторони контрагента.

Об'єднання ринків електричної енергії України, Республіки Молдова та Європи стане суттєвим кроком на шляху до ринкової інтеграції України з Європейським Союзом та дозволить Україні виконати міжнародні зобов'язання, підвищити безпеку галузі та покращити макрофінансовий стан країни.

Впровадження Оператором ринку функції «zareєстрованого механізму звітності» (RRM) збільшить рівень прозорості оптових енергетичних ринків України, надасть можливість здійснення передачі даних щодо транзакцій учасників оптових енергетичних ринків відповідно до вимог REMIT шляхом звітування до НКРЕКП, а в подальшому - до ACER.

Прозорість та вільний доступ до інформації є ключовими елементами забезпечення конкурентоспроможності, ефективності, прозорості та доброчесності оптових енергетичних ринків.

Соціальним ефектом реалізації стратегічних цілей та завдань стане створення Оператором ринку найкращих умов для роботи, розвитку та реалізації потенціалу працівників Оператора ринку. Крім того, в період 2022-2026 років в результаті реалізації стратегічних цілей Оператором ринку буде створено додатково 56 нових робочих місць та поступово підвищено середньомісячну заробітну плату працівників, що стане фінансовим аспектом розвитку трудового потенціалу та стимулом для підвищення продуктивності праці.

Розвиток кадрового потенціалу Оператора ринку є важливим стратегічним напрямком розвитку та засобом досягнення стійких конкурентних переваг в умовах конкурентного ринку.

Ринок "на добу наперед"

Показник	3 кв. 2019	4 кв. 2019	Зміна, %	1 кв. 2020	Зміна, %	2 кв. 2020	Зміна, %	3 кв. 2020	Зміна, %	4 кв. 2020	Зміна, %	1 кв. 2021	Зміна, %	2 кв. 2021	Зміна, %	3 кв. 2021	Зміна, %
Кількість активних учасників РДН/ВДР, які приймали участь у торгах на РДН	253	277	▲ 9,49	309	▲ 11,55	316	▲ 2,27	316	▲ 0,00	310	▼ -1,90	297	▼ -4,19	282	▼ -5,05	284	▲ 0,71
Середньозважена ціна на РДН, грн/МВт.год	1 647,87	1 379,21	▼ -16,30	1 367,14	▼ -0,88	1 258,75	▼ -7,93	1 350,04	▲ 7,25	1 476,68	▲ 9,38	1 505,66	▲ 1,96	1 356,99	▼ -9,87	1 896,44	▲ 39,75
Середньозважена ціна на РДН (ОЕС), грн/МВт.год	1 637,37	1 343,02	▼ -17,98	1 341,94	▼ -0,08	1 224,30	▼ -8,77	1 324,84	▲ 8,21	1 464,39	▲ 10,53	1 487,41	▲ 1,57	1 315,35	▼ -11,57	1 921,07	▲ 46,05
Середньозважена ціна на РДН (БуОс), грн/МВт.год	1 814,48	1 754,43	▼ -3,31	1 657,87	▼ -5,50	1 592,09	▼ -3,97	1 621,44	▲ 1,84	1 583,47	▼ -2,34	1 662,12	▲ 4,97	1 666,79	▲ 0,28	1 709,22	▲ 2,55
Обсяг купівлі-продажу на РДН, МВт.год	12 251 862,2	12 231 343,9	▼ -0,17	14 002 919,5	▲ 14,48	7 519 218,0	▼ -46,30	7 088 151,5	▼ -5,73	8 108 040,8	▲ 14,39	8 861 850,1	▲ 9,30	7 393 271,4	▼ -16,57	7 873 947,7	▲ 6,50
Обсяг купівлі-продажу на РДН (ОЕС), МВт.год	11 525 814,1	11 155 560,4	▼ -3,21	12 886 011,6	▲ 15,51	6 814 826,0	▼ -47,11	6 485 873,4	▼ -4,83	7 270 988,4	▲ 12,11	7 935 972,4	▲ 9,15	6 517 365,2	▼ -17,88	6 958 544,6	▲ 6,77
Обсяг купівлі-продажу на РДН (БуОс), МВт.год	726 048,1	1 075 783,5	▲ 48,17	1 116 907,9	▲ 3,82	704 392,0	▼ -36,93	602 278,1	▼ -14,50	837 052,4	▲ 38,98	925 877,7	▲ 10,61	875 906,2	▼ -5,40	915 403,1	▲ 4,51
Середньодобовий обсяг торгів на РДН, МВт.год	133 172,4	132 949,4	▼ -0,17	153 878,2	▲ 15,74	82 628,8	▼ -46,30	77 045,1	▼ -6,76	88 130,9	▲ 14,39	98 465,0	▲ 11,73	81 244,7	▼ -17,49	85 586,4	▲ 5,34
Вартість купленої-проданої електроенергії на РДН, грн (з ПДВ)	24 227 366 291,00	20 243 457 208,18	▼ -16,44	22 972 683 716,58	▲ 13,48	11 357 811 632,32	▼ -50,56	11 483 161 299,20	▲ 1,10	14 367 601 686,86	▲ 25,12	16 011 516 510,77	▲ 11,44	12 039 086 058,14	▼ -24,81	17 919 005 313,19	▲ 48,84
Вартість купленої-проданої електроенергії на РДН (ОЕС), грн (з ПДВ)	22 646 485 112,65	17 978 594 421,91	▼ -20,61	20 750 653 399,58	▲ 15,42	10 012 063 403,75	▼ -51,75	10 311 288 417,31	▲ 2,99	12 777 062 743,32	▲ 23,91	14 164 807 194,44	▲ 10,86	10 287 147 238,32	▼ -27,38	16 041 451 641,58	▲ 55,94
Вартість купленої-проданої електроенергії на РДН (БуОс), грн (з ПДВ)	1 580 881 178,35	2 264 862 786,26	▲ 43,27	2 222 030 317,00	▼ -1,89	1 345 748 228,57	▼ -39,44	1 171 872 881,89	▼ -12,92	1 590 538 943,54	▲ 35,73	1 846 709 316,32	▲ 16,11	1 751 938 819,82	▼ -5,13	1 877 553 671,62	▲ 7,17

Внутрішньодобовий ринок

Показник	3 кв. 2019	4 кв. 2019	Зміна, %	1 кв. 2020	Зміна, %	2 кв. 2020	Зміна, %	3 кв. 2020	Зміна, %	4 кв. 2020	Зміна, %	1 кв. 2021	Зміна, %	2 кв. 2021	Зміна, %	3 кв. 2021	Зміна, %
Кількість активних учасників РДН/ВДР, які приймали участь у торгах на ВДР	231	230	▼ -0,43	242	▲ 5,22	265	▲ 9,50	280	▲ 5,66	306	▲ 9,29	295	▼ -3,59	295	▲ 0,00	285	▼ -3,39
Середньозважена ціна на ВДР, грн/МВт.год	1 796,35	1 366,29	▼ -23,94	1 268,27	▼ -7,17	1 201,59	▼ -5,26	1 256,77	▲ 4,59	1 444,90	▲ 14,97	1 492,46	▲ 3,29	1 229,64	▼ -17,61	2 657,01	▲ 116,08
Середньозважена ціна на ВДР (ОЕС), грн/МВт.год	1 787,66	1 342,00	▼ -24,93	1 260,46	▼ -6,08	1 198,01	▼ -4,95	1 255,80	▲ 4,82	1 441,92	▲ 14,82	1 491,33	▲ 3,43	1 227,93	▼ -17,66	2 669,31	▲ 117,38
Середньозважена ціна на ВДР (БуОс), грн/МВт.год	1 827,85	1 528,98	▼ -16,35	1 439,83	▼ -5,83	1 415,58	▼ -1,68	1 361,10	▼ -3,85	1 605,26	▲ 17,94	1 703,72	▲ 6,13	1 645,93	▼ -3,39	1 635,29	▼ -0,65
Обсяг купівлі-продажу на ВДР, МВт.год	334 396,6	403 056,0	▲ 20,53	728 181,2	▲ 80,67	1 517 022,1	▲ 108,33	1 868 170,1	▲ 23,15	1 881 090,1	▲ 0,69	1 808 194,0	▼ -3,88	1 820 018,2	▲ 0,65	570 082,8	▼ -68,68
Обсяг купівлі-продажу на ВДР (ОЕС), МВт.год	262 123,0	350 705,2	▲ 33,79	696 475,8	▲ 98,59	1 492 075,8	▲ 114,23	1 851 020,4	▲ 24,06	1 846 707,1	▼ -0,23	1 798 518,2	▼ -2,61	1 812 573,4	▲ 0,78	563 303,3	▼ -68,92
Обсяг купівлі-продажу на ВДР (БуОс), МВт.год	72 273,6	52 350,8	▼ -27,57	31 705,4	▼ -39,44	24 946,3	▼ -21,32	17 149,7	▼ -31,25	34 383,0	▲ 100,49	9 675,8	▼ -71,86	7 444,8	▼ -23,06	6 779,5	▼ -8,94
Середньодобовий обсяг торгів на ВДР, МВт.год	3 634,7	4 381,0	▲ 20,53	8 002,0	▲ 82,65	16 670,6	▲ 108,33	20 306,2	▲ 21,81	20 446,6	▲ 0,69	20 091,0	▼ -1,74	20 000,2	▼ -0,45	6 196,6	▼ -69,02
Вартість купленої-проданої електроенергії на ВДР, грн (з ПДВ)	720 831 587,32	660 828 874,68	▼ -8,32	1 108 239 205,84	▲ 67,70	2 187 399 978,83	▲ 97,38	2 817 434 148,53	▲ 28,80	3 261 590 155,82	▲ 15,76	3 238 394 850,38	▼ -0,71	2 685 557 784,83	▼ -17,07	1 817 658 249,66	▼ -32,32
Вартість купленої-проданої електроенергії на ВДР (ОЕС), грн (з ПДВ)	562 304 956,56	564 776 736,48	▲ 0,44	1 053 458 786,28	▲ 86,53	2 145 023 858,93	▲ 103,62	2 789 423 281,55	▲ 30,04	3 195 357 658,34	▲ 14,55	3 218 612 992,21	▲ 0,73	2 670 853 469,53	▼ -17,02	1 804 354 519,86	▼ -32,44
Вартість купленої-проданої електроенергії на ВДР (БуОс), грн (з ПДВ)	158 526 630,76	96 052 138,20	▼ -39,41	54 780 419,56	▼ -42,97	42 376 119,90	▼ -22,64	28 010 866,98	▼ -33,90	66 232 497,48	▲ 136,45	19 781 858,17	▼ -70,13	14 704 315,30	▼ -25,67	13 303 729,80	▼ -9,52

**Динаміка основних показників наявності та використання економічного потенціалу
АТ «Оператор ринку»
у 2019 - 2021 роках**

№	Напрямок діяльності	Найменування показника	Одиниця виміру	Роки			Відхилення за період, %
				2019 (звіт)	2020 (звіт)	2021 (оцінка)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Фінансова діяльність	1.1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. гривень	38 339 344	58 183 857	280 660	-100%
		1.2. Фінансовий результат від операційної діяльності	тис. гривень	19 368	25 291	79 385	214%
		1.3. Чистий фінансовий результат	тис. гривень	14 425	20 072	64 506	221%
		1.4. Рентабельність операційної діяльності	%	0,05%	0,04%	28,29%	64972%
		1.5. Рентабельність діяльності	%	0,04%	0,03%	22,98%	66524%
2	Маркетингова діяльність	2.1. Питома вага обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) підприємства на відповідному ринку	%	34%	29%	25%	-15%
		2.1.1. Ринок "на добу наперед" (РДН) та внутрішньодобовий ринок (ВДР)	%	34%	29%	25%	-15%
3	Виробнича діяльність	3.1. Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг)	МВт·год	25 220 659	42 712 793	40 820 432	-4%
		3.1.1. Обсяг купівлі-продажу електроенергії на РДН та ВДР	МВт·год	25 220 659	42 712 793	40 820 432	-4%
4	Інвестиційна та інноваційна діяльність	4.1. Капітальні інвестиції, усього, у тому числі за джерелами фінансування:	тис. гривень	7 979	14 137	12 651	-11%
		4.1.1. Кошти державного бюджету	тис. гривень				
		4.1.2. Власні кошти підприємства	тис. гривень	7 979	14 137	12 651	-11%
		4.1.3. Інші джерела фінансування	тис. гривень				
5	Розвиток трудового потенціалу підприємства	5.1. Середньооблікова чисельність штатних працівників	осіб	93	97	110	13%
		5.2. Середньомісячна заробітна плата працівників	гривень	103 403	88 317	86 272	-2%
6	Стан та використання активів	6.1. Вартість активів, усього	тис. гривень	533 571	247 125	282 491	14%
		6.2. Оборотні активи	тис. гривень	488 497	180 274	198 533	10%
		6.3. Основні засоби (первісна вартість)	тис. гривень	39 051	72 666	58 043	-20%
		6.4. Ступінь зносу основних засобів	%	32,5%	35,2%	37,4%	6%
		6.5. Рентабельність активів	%	2,7%	8,1%	22,8%	181%

Примітки:

- Оператор ринку відповідно до Закону України "Про ринок електричної енергії" розпочало свою діяльність в липні 2019 року;
- Починаючи з 2021 року вартість електричної енергії не включається до чистого доходу та собівартості реалізованої продукції внаслідок зміни облікової політики підприємства (перехід на МСФЗ);
- Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) без врахування електроенергії становив у 2019 році - 128 941 тис. гривень, у 2020 році - 220 589 тис. гривень

SWOT-аналіз
АТ «Оператор ринку»
станом на 22.12.2021

СИЛЬНІ СТОРОНИ	МОЖЛИВОСТІ
<p>1. Наявні організаційні, технічні, технологічні, інформаційні та інші умови для здійснення регулярних торгів за правилами РДН та ВДР у режимі 24/7</p> <p>2. Висококваліфікований персонал</p> <p>3. Забезпечення прозорості, ліквідності ринку, конкуренції на РДН та ВДР</p> <p>4. Гарантія щоденної (в т.ч. у вихідні дні) 100% оплати продавцям електричної енергії за результатами торгів на РДН та ВДР (використання ескроу-рахунків)</p> <p>5. Надання власних кваліфікованих електронних довірчих послуг</p>	<p>1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами</p> <p>2. Проведення клірингу на ринку електричної енергії</p> <p>3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн</p> <p>4. Впровадження механізмів прозорості на ринку електричної енергії</p> <p>5. Надання інформаційно-консультативних послуг з метою підвищення прозорості та розвитку добросовісної конкуренції на ринку електричної енергії</p>
СЛАБКІ СТОРОНИ	ЗАГРОЗИ
<p>1. Недосконалість існуючого законодавства</p> <p>2. Відсутність узгодженого рішення щодо впровадження клірингу на ринку електричної енергії</p> <p>3. Брак досвіду персоналу щодо європейських практик розвитку ринків електроенергії</p>	<p>1. Зміни чинного законодавства</p> <p>2. Посилення регуляторного впливу</p> <p>3. Зміни кон'юктури ринку (суттєве переміщення обсягів купівлі/продажу між сегментами ринку)</p> <p>4. Фінансові ризики</p> <p>5. Недобросовісна конкуренція</p> <p>6. Технічні порушення в роботі банківських установ</p>

**Стратегічні цілі, завдання та показники результатів їх виконання
АТ "Оператор ринку"
протягом 2022 - 2026 років**

№	Найменування завдання/показника результату	Одиниця виміру	Джерело інформації	Базовий період		Плановий період (прогноз)				
				2020 (звіт)	2021 (оцінка)	2022	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Стратегічна ціль 1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами	X	X							
1.1.	Завдання:	X	X							
1.1.1.	Отримати відповідну(-і) ліцензію(-і) для здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів	X	X			+				
1.1.2.	Розпочати діяльність з організації та проведення електронних аукціонів організації з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами	X	X			+				
1.1.3.	Удосконалити діяльність з організації та проведення електронних аукціонів	X	X				+	+	+	+
1.2.	Ключові показники цілі 1:	X	X							
1.2.1.	Обсяг купівлі-продажу електроенергії за ДД на торговому майданчику підприємства	МВт-год	звітність Оператора ринку	X	X	3 700 000	16 000 000	24 400 000	33 200 000	42 300 000
2.	Стратегічна ціль 2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії	X	X							
2.1.	Завдання:	X	X							
2.1.1.	Впровадити неттінг для учасників ринку електричної енергії	X	X			+				
2.1.2.	Впровадити механізм клірингу для учасників ринку електричної енергії	X	X			+	+	+		
2.1.3.	Інтеграція клірингової діяльності з іншими товарними біржами та кліринговими установами	X	X						+	+
2.2.	Ключові показники цілі 2:	X	X							
2.2.1.	Кількість учасників, для яких можливо здійснити кліринг	од.	звітність Оператора ринку	X	X	56	410	451	496	546
3.	Стратегічна ціль 3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн	X	X							
3.1.	Завдання:	X	X							
3.1.1.	Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова	X	X			+	+	+		
3.1.2.	Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи	X	X			+	+	+	+	
3.2.	Ключові показники цілі 3:	X	X							
3.2.1.	Приєднання РДН/ВДР України до ринку Республіки Молдова	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3.2.2.	Приєднання РДН/ВДР України до об'єданого ринку Європи	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.	Стратегічна ціль 4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків	X	X							
4.1.	Завдання:	X	X							
4.1.1.	Впровадження Оператором ринку функції «зарєєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011	X	X			+	+	+	+	+
4.1.2.	Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації	X	X			+	+	+	+	+
4.2.	Ключові показники цілі 4:	X	X							
4.2.1.	Кількість учасників, яким будуть надаватися послуги з передачі звітності в рамках REMIT	од.	звітність Оператора ринку	X	X	426	409	496	546	601

**Заходи щодо виконання завдань стратегічного плану розвитку
АТ "Оператор ринку"
у 2022 - 2026 роках**

№	Захід	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Форма завершення заходу	Примітка
1	2	3	4	5	6
2022 рік					
1. Стратегічна ціль 1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами					
Завдання 1.1.					
1.1.	Отримати відповідну(-і) ліцензію(-і) для здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів				
Заходи					
1.1.1.	Розробити внутрішні документи (правила, положення, регламенти тощо), які відповідають вимогам чинного законодавства	січень - березень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики, заступник директора з правового забезпечення	затвердження внутрішніх документів	
1.2.1.	Розробити та зареєструвати в НКЦПФР правила товарної біржі, що регулюватиме діяльність з організації та проведення електронних аукціонів	січень - вересень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	затвердження правил товарної біржі, отримання ліцензії(-й)	
Завдання 1.2.					
1.2.	Розпочати діяльність з організації та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами				
Заходи					
1.2.1.	У разі необхідності надавати пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів для можливості здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	внесення змін до нормативно-правових актів (за необхідності)	
1.2.2.	Створити учбову платформу для навчання учасників ринку роботи в програмному комплексі «Система торгівлі електричною енергією (ETS/UA)» (модуль функціонування двосторонніх договорів)	травень - червень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики, IT підрозділи	створення та забезпечення функціонування учбової платформи	
1.2.3.	Організувати з адміністратором розрахунків взаємодію в частині реєстрації на його платформі обсягів купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, укладеними між учасниками за результатами електронних аукціонів	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	розробка спільно з ОСП механізмів та порядку реєстрації даних ОР на платформі MMS	
2. Стратегічна ціль 2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії					
Завдання 2.1.					
2.1.	Впровадити неттінг для учасників ринку електричної енергії				
Заходи					
2.1.1.	Провести обмін досвідом з операторами ринку суміжних країн для вивчення європейської та світової практики запровадження клірингової діяльності операторами ринку	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	вивчення європейської та світової практики	
2.1.2.	Отримати відповідну ліцензію (у разі необхідності)	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з фінансів та аналітики	отримання ліцензії НКЦПФР	
2.1.3.	Привести у відповідність нормативно-правові акти в частині здійснення неттінгу	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з фінансів та аналітики	внесення змін до нормативно-правових актів	
2.1.4.	Розробити та впровадити програмне забезпечення для здійснення неттінгу	січень - грудень	IT підрозділи, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження програмного забезпечення	
Завдання 2.2.					
2.2.	Впровадити механізм клірингу для учасників ринку електричної енергії				
Заходи					
2.2.1.	Розробити концепцію розвитку клірингової діяльності згідно з поточним законодавством та, з урахуванням вимог законодавства, що вступає в силу з 2023 року	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	концепція розвитку клірингової діяльності	
3. Стратегічна ціль 3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн					
Завдання 3.1.					
3.1.	Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова				
Заходи					
3.1.1.	Ініціювати переговори з молдовською стороною щодо можливості Market Coupling ринків електричної енергії України та Республіки Молдова та отримати відповідну згоду	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	проведення переговорів	
3.1.2.	Ознайомитися з міжнародним досвідом взаємодії операторів ринків в рамках об'єднаних енергетичних ринків їх країн в процесі функціонування РДН та ВДР	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	вивчення міжнародного досвіду	

№	Захід	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Форма завершення заходу	Примітка
1	2	3	4	5	6
3.1.3.	Розробити спільну з молдовською стороною дорожню карту для Market Coupling	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	дорожня карта для Market Coupling	
3.1.4.	Надавати пропозиції щодо необхідності внесення змін до чинного законодавства з метою врегулювання питання об'єднання торгових майданчиків ринків електричної енергії України та Республіки Молдова	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань	пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства	
Завдання 3.2.					
3.2.	Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи				
Заходи					
3.2.1.	Ініціювати переговори з уповноваженими представниками об'єднаного ринку електричної енергії Європи	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	проведення переговорів	
3.2.2.	Розробити дорожню карту для Market Coupling	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	дорожня карта для Market Coupling	
3.2.3.	Надавати пропозиції щодо необхідності внесення змін до чинного законодавства, з метою врегулювання питання об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком електричної енергії Європи	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань	пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства	
3.2.4.	Отримати рішення щодо призначення Оператора ринку номінованим оператором ринку (NEMO) після прийняття відповідних змін до законодавства	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань	призначення номінованим оператором ринку (NEMO)	
4. Стратегічна ціль 4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків					
Завдання 4.1.					
4.1.	Впровадження Оператором ринку функції «зарєєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011				
Заходи					
4.1.1.	Провести обмін досвідом з операторами ринку сусідніх країн для поглибленого вивчення європейської та світової практики здійснення операторами ринку функцій «зарєєстрованого механізму звітності» (RRM)	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	вивчення європейської та світової практики	
4.1.2.	Закупити та впровадити відповідне програмне забезпечення (RRM)	січень - грудень	ІТ підрозділ, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження відповідного програмного забезпечення (RRM)	
4.1.3.	Підготувати необхідні зміни до внутрішніх документів, регламентів, наказів Оператора ринку, що регламентують виконання ним функцій «зарєєстрованого механізму звітності» відповідно до нормативно-правових актів щодо імплементації вимог REMIT в українське законодавство	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики, заступник директора з правового забезпечення	зміни до внутрішніх документів,	
4.1.4.	Впровадити механізм надання Оператором ринку звітності до НКРЕКП та розпочати звітування у разі прийняття відповідних змін до українського законодавства	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	затвердження механізму надання Оператором ринку звітності до НКРЕКП	
Завдання 4.2.					
4.2.	Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації				
Заходи					
4.2.1.	Узгодити технічні вимоги до програмного забезпечення платформи для публікації інсайдерської інформації, у разі призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики, ІТ підрозділ	погодження технічних вимог	
4.2.2.	Узгодити технічні вимоги до програмного забезпечення платформи для публікації аналітичної інформації	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики, ІТ підрозділ	погодження технічних вимог	
4.2.3.	Закупити та впровадити програмне забезпечення для функціонування платформи для публікації інсайдерської інформації на базі Оператора ринку, у разі призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації	січень - грудень	ІТ підрозділ, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження програмного забезпечення	
4.2.4.	Закупити та впровадити програмне забезпечення для функціонування платформи для публікації аналітичної інформації на базі Оператора ринку	січень - грудень	ІТ підрозділ, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження програмного забезпечення	
4.2.5.	Інтегрувати програмне забезпечення для візуалізації даних з метою посилення функції аналізу та прогнозування Оператором ринку, що збільшить прозорість на оптових енергетичних ринках	січень - грудень	ІТ підрозділ, заступник директора з фінансів та аналітики	встановлення програмного забезпечення	
4.2.6.	Розробити проекти відповідних нормативно-правових актів та впровадити механізм доступу учасників оптових енергетичних ринків до платформ	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження механізму доступу учасників оптових енергетичних ринків до платформ	
2023 рік					
1. Стратегічна ціль 1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами					
Завдання 1.3.					
1.3.	Удосконалити діяльність з організації та проведення електронних аукціонів				
Заходи					

№	Захід	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Форма завершення заходу	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.3.1.	Впровадити процеси реєстрації на платформі адміністратора розрахунків обсягів купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, за умови технічної можливості реалізації таких змін з боку адміністратора розрахунків	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	реєстрація даних на платформі ОСП	
1.3.2.	Оптимізувати за потреби інструменти забезпечення виконання та проведення розрахунків між сторонами двосторонніх договорів, укладених за результатами електронних аукціонів	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	використання нових інструментів для забезпечення виконання та проведення розрахунків	
1.3.3.	Розробити концепцію подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів з урахуванням досвіду європейських країн	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	концепція подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика	
1.3.4.	Здійснити закупівлю та впровадити необхідне програмне забезпечення для проведення електронних аукціонів (у разі необхідності)	січень - грудень	ІТ підрозділи, заступник директора з комерційних питань	впровадження програмного забезпечення	
2. Стратегічна ціль 2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії					
Завдання 2.2.					
2.2.	Впровадити механізм клірингу для учасників ринку електричної енергії				
Заходи					
2.2.1.	Розробити проєкти нормативно-правових актів щодо впровадження системи ризик-менеджменту та систем фінансових гарантій як елементів клірингу	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з фінансів та аналітики	проєкти нормативно-правових актів	
2.2.2.	Розробити технічне завдання до програмного комплексу, необхідного для здійснення клірингової діяльності	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики, ІТ підрозділи	технічне завдання до програмного комплексу	
2.2.3.	Здійснити закупівлю, або розробити самостійно, та впровадити необхідне програмне забезпечення для здійснення клірингової діяльності	січень - грудень	ІТ підрозділи, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження програмного забезпечення	
2.2.4.	Впровадити механізми клірингу	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження системи ризик-менеджменту та системи фінансових гарантій додатково до функціонуючого неттінгу	
3. Стратегічна ціль 3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн					
Завдання 3.1.					
3.1.	Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова				
Заходи:					
3.1.1.	Розробити технічне завдання та закупити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією між ринками Республіки Молдова та України	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, ІТ підрозділи	розробка технічного завдання та придбання програмного забезпечення	
3.1.2.	Здійснити спільно з молдовською стороною комплекс заходів щодо оформлення необхідних договірних відносин купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	оформлення договірних відносин з молдовською стороною	
Завдання 3.2.					
3.2.	Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи				
Заходи:					
3.2.1.	Отримати погодження щодо об'єднання від усіх країн учасників єдиного ринку «на добу вперед» SDAC та внутрішньодобового ринку SIDC	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	отримання погодження щодо об'єднання від усіх країн учасників єдиного ринку «на добу вперед» SDAC та внутрішньодобового ринку SIDC	
3.2.2.	Здійснити комплекс заходів щодо оформлення з відповідними операторами об'єднаного ринку електричної енергії Європи необхідних договірних відносин	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	оформлення договірних відносин з відповідними операторами об'єднаного ринку електричної енергії Європи	
3.2.3.	Розробити технічне завдання, закупити та впровадити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією на об'єднаному ринку «на добу наперед» України та Європи	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, ІТ підрозділи	розробка технічного завдання та придбання програмного забезпечення для можливості торгівлі на об'єднаному ринку «на добу наперед»	
3.2.4.	Розробити технічне завдання та закупити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією на об'єднаному внутрішньодобовому ринку України та Європи	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, ІТ підрозділи	розробка технічного завдання та придбання програмного забезпечення для можливості торгівлі на внутрішньодобовому ринку	
3.2.5.	Надавати пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства (у разі необхідності)		заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань	пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства	
4. Стратегічна ціль 4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків					
Завдання 4.1.					
4.1.	Впровадження Оператором ринку функції «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011				

№	Захід	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Форма завершення заходу	Примітка
1	2	3	4	5	6
	Заходи:				
4.1.1.	Провести аналіз нормативно-правових актів та підготовчі роботи для надання звітності до ACER після повної імплементації вимог REMIT в українське законодавство	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики, заступник директора з правового забезпечення	за необхідності зміни до нормативно-правових актів, внутрішніх документів підприємства	
	Завдання 4.2.				
4.2.	Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації				
	Заходи:				
4.2.1.	Забезпечити подальший розвиток платформи для публікації інсайдерської інформації, у разі призначення Оператора ринку оператором платформи для публікації інсайдерської інформації	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	функціонування платформи для публікації інсайдерської інформації	
2024 рік					
1.	Стратегічна ціль 1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами				
1.3.	Завдання 1.3:				
	Удосконалити діяльність з організації та проведення електронних аукціонів				
	Заходи				
1.3.1.	Розширити функціонал торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження концепції подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів	
2.	Стратегічна ціль 2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії				
2.2.	Завдання 2.2:				
	Впровадити механізм клірингу для учасників ринку електричної енергії				
	Заходи				
2.2.1.	Актуалізувати концепцію функціонування клірингової діяльності у частині взаємодії з іншими товарними біржами та кліринговими установами України	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	актуалізація концепції розвитку клірингової діяльності	
3.	Стратегічна ціль 3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн				
	Завдання 3.1:				
3.1.	Об'єднання ринків електричної енергії України та Республіки Молдова				
	Заходи				
3.1.1.	Впровадити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією між ринками Республіки Молдова та України	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, IT підрозділи	впровадження програмного забезпечення	
3.1.2.	Запровадити торгівлю електричною енергією між ринками Республіки Молдова та України	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	проведення торгів між ринками Республіки Молдова та України	
	Завдання 3.2:				
3.2.	Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи				
	Заходи				
3.2.1.	Розпочати роботу об'єднаного ринку «на добу наперед» України та Європи	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	проведення торгів в рамках об'єднаного ринку «на добу наперед» України та Європи	
3.2.2.	Надання пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства, або, у разі необхідності, впровадити нове, яке має врегулювати питання об'єднання внутрішньодобових ринків електричної енергії України та Європи	січень - грудень	заступник директора з правового забезпечення, заступник директора з комерційних питань	пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства або впровадження нового, яке має врегулювати питання об'єднання внутрішньодобових ринків електричної енергії України та Європи	
3.2.3.	Впровадити необхідне програмне забезпечення для можливості торгівлі електричною енергією на об'єднаному внутрішньодобовому ринку України та Європи	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, IT підрозділи	впровадження програмного забезпечення	
4.	Стратегічна ціль 4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків				
	Завдання 4.1.				
4.1.	Впровадження Оператором ринку функції «зарєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011				
	Заходи:				
4.1.1.	Здійснити підготовку та реєстрацію Оператора ринку в ACER у якості «зарєстрованого механізму звітності» (RRM)	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	реєстрація Оператора ринку в ACER	
	Завдання 4.2.				
4.2.	Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації				
	Заходи:				
4.2.1.	Забезпечити подальший розвиток платформи для публікації аналітичної інформації оптових енергетичних ринків шляхом розширення на інші ринки енергетичних продуктів (газовий ринок)	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	функціонування платформи для публікації аналітичної інформації	
2025 рік					
1.	Стратегічна ціль 1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами				
	Завдання 1.3:				

№	Захід	Строк виконання	Відповідальний виконавець	Форма завершення заходу	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.3.	Удосконалити діяльність з організації та проведення електронних аукціонів				
	Заходи				
1.3.1.	Впровадити поетапно концепцію подальшого розвитку діяльності з організації та проведення електронних аукціонів	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження концепції подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів	
2.	Стратегічна ціль 2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії				
	Завдання 2.3.:				
2.3.	Інтеграція клірингової діяльності з іншими товарними біржами та кліринговими установами				
	Заходи				
2.3.1.	Впровадити концепцію функціонування клірингової діяльності у частині взаємодії з іншими товарними біржами та кліринговими установами України	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	розширення клірингових послуг	
3.	Стратегічна ціль 3. Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн				
	Завдання 3.2.:				
3.2.	Об'єднання ринку електричної енергії України з об'єднаним ринком Європи				
	Завдання та заходи:				
3.2.1.	Розпочати роботу об'єднаного внутрішньодобового ринку України та Європи	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань	проведення торгів в рамках об'єднаного внутрішньодобового ринку України та Європи	
4.	Стратегічна ціль 4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків				
	Завдання 4.1.:				
4.1.	Впровадження Оператором ринку функції «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011				
	Заходи:				
4.1.1.	Впровадити механізм надання звітності до ACER після повної імплементації вимог REMIT в українське законодавство	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	звітування до ACER	
	Завдання 4.2.:				
4.2.	Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації				
	Заходи:				
4.2.1.	Забезпечити діяльність та розширити функціонал платформи для публікації інсайдерської інформації (за необхідності)	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	функціонування платформи для публікації інсайдерської інформації	
4.2.2.	Забезпечити подальший розвиток платформи для публікації аналітичної інформації оптових енергетичних ринків шляхом надання додаткової аналітики та сервісів	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	функціонування платформи для публікації аналітичної інформації	
2026 рік					
1.	Стратегічна ціль 1. Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами				
	Завдання 1.3.:				
1.3.	Удосконалити діяльність з організації та проведення електронних аукціонів				
	Заходи				
1.3.1.	Впроваджувати додаткові інструменти для здійснення діяльності з організації та проведення електронних аукціонів (за необхідності)	січень - грудень	заступник директора з комерційних питань, заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження концепції подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів	
2.	Стратегічна ціль 2. Запровадження клірингу на ринку електричної енергії				
	Завдання 2.3.:				
2.3.	Інтеграція клірингової діяльності з іншими товарними біржами та кліринговими установами				
	Заходи				
2.3.1.	Впровадити концепцію функціонування клірингової діяльності у частині взаємодії з іншими товарними біржами та кліринговими установами України	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	впровадження концепції подальшого розвитку та вдосконалення торгового майданчика з організації та проведення електронних аукціонів	
4.	Стратегічна ціль 4. Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків				
	Завдання 4.1.:				
4.1.	Впровадження Оператором ринку функції «зареєстрованого механізму звітності» (RRM) відповідно до положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011				
	Заходи:				
4.1.1.	Розпочати звітування до ACER	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	звітування до ACER	
	Завдання 4.2.:				
4.2.	Впровадження платформи для публікації аналітичної інформації				
	Заходи:				
4.2.1.	Вдосконалити платформу для публікації аналітичної інформації оптових енергетичних ринків (за необхідності)	січень - грудень	заступник директора з фінансів та аналітики	функціонування платформи для публікації аналітичної інформації	

**Динаміка основних показників наявності та використання економічного потенціалу
АТ «Оператор ринку»
у 2022 - 2026 роках**

№	Напрямок діяльності	Найменування показника	Одиниця виміру	Плановий період (прогноз)							Відхилення (до поточного року), %
				2020 (звіт)	2021 (оцінка)	2022	2023	2024	2025	2026	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Фінансова діяльність	1.1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. гривень	58 183 857	280 660	273 836	328 397	365 034	371 495	362 786	29%
		1.2. Фінансовий результат від операційної діяльності	тис. гривень	25 291	79 385	24 076	27 542	39 258	40 471	40 244	-49%
		1.3. Чистий фінансовий результат	тис. гривень	20 072	64 506	20 737	27 396	37 243	38 491	38 570	-40%
		1.4. Рентабельність операційної діяльності	%	0,04%	28,29%	8,79%	8,39%	10,75%	10,89%	11,09%	-61%
		1.5. Рентабельність діяльності	%	0,03%	22,98%	7,57%	8,34%	10,20%	10,36%	10,63%	-54%
2	Маркетингова діяльність	2.1. Питома вага обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) підприємства на відповідному ринку	%	29%	25%	26%	31%	34%	37%	40%	60%
		2.1.1. Ринок "на добу наперед" (РДН) та внутрішньодобовий ринок (ВДР)	%	29%	25%	24%	21%	19%	17%	15%	-40%
		2.1.2. Організація купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами (ДД)	%			2%	10%	15%	20%	25%	
3	Виробнича діяльність	3.1. Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг)	МВт·год	42 712 793	40 820 432	41 291 430	49 500 000	55 300 000	61 400 000	67 700 000	66%
		3.1.1. Обсяг купівлі-продажу електроенергії на РДН та ВДР	МВт·год	42 712 793	40 820 432	37 591 430	33 500 000	30 900 000	28 200 000	25 400 000	-38%
		3.1.2. Обсяг купівлі-продажу електричної енергії за ДД на торговому майданчику підприємства	МВт·год			3 700 000	16 000 000	24 400 000	33 200 000	42 300 000	
4	Інвестиційна та інноваційна діяльність	4.1. Капітальні інвестиції, усього, у тому числі за джерелами фінансування:	тис. гривень	14 137	12 651	113 132	66 272	5 798	8 762	1 033	-92%
		4.1.1. Кошти державного бюджету	тис. гривень								
		4.1.2. Власні кошти підприємства	тис. гривень	14 137	12 651	37 899	19 684	5 495	8 444	1 033	-92%
		4.1.3. Інші джерела фінансування	тис. гривень			75 233	46 588	303	318		
5	Розвиток трудового потенціалу підприємства	5.1. Середньооблікова чисельність штатних працівників	осіб	97	110	134	158	164	165	166	51%
		5.2. Середньомісячна заробітна плата працівників	гривень	88 317	86 272	93 025	95 046	101 435	108 886	116 884	35%
6	Стан та використання активів	6.1. Вартість активів, усього	тис. гривень	247 125	282 491	367 502	373 178	315 256	257 178	241 378	-15%
		6.2. Оборотні активи	тис. гривень	180 274	198 533	205 674	207 701	207 277	188 257	189 184	-5%
		6.3. Основні засоби (первісна вартість)	тис. гривень	72 666	58 043	88 447	106 846	111 397	119 448	119 965	107%
		6.4. Ступінь зносу основних засобів	%	35,2%	37,4%	27,3%	33,3%	42,1%	48,5%	57,3%	53%
		6.5. Рентабельність активів	%	8,1%	22,8%	5,6%	7,3%	11,8%	15,0%	16,0%	-30%

**Взаємозв'язок стратегічних цілей
АТ "Оператор ринку"
та стратегічних цілей і пріоритетів розвитку країни (галузі, суб'єкта управління, регіону)
у 2022 - 2026 роках**

№	Стратегічні цілі суб'єкта господарювання	Стратегічні цілі та пріоритети розвитку країни (галузі, суб'єкта управління, регіону), на реалізацію яких спрямована діяльність суб'єкта господарювання	Назва нормативно-правового акта, стратегічного, програмного документа
1	2	3	4
1.	Організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами	Організація та проведення Оператором ринку електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами дозволить запровадити європейську практику, де зазначена діяльність зосереджена на платформі операторів ринку. Проведення електронних аукціонів є ключовим елементом забезпечення конкуренції, прозорості та ліквідності на ринку електричної енергії.	Закон України від 13.04.2017 №2019-VIII "Про ринок електричної енергії", постанова НКРЕКП від 14.03.2018 №307 "Про затвердження правил ринку"
2.	Запровадження клірингу на ринку електричної енергії	Кліринг на ринку електричної енергії дозволить скоротити час на перерахування коштів, зменшити кількість і вартість таких операцій та витрати на забезпечення фінансових гарантій для учасників ринку електричної енергії, прискорити оборотність коштів на ринку електричної енергії. Впровадження повноцінного клірингу на ринку електричної енергії зможе гарантувати виконання усіх укладених договорів між учасниками ринку електричної енергії: дозволить керувати ризиками невиконання зазначених договорів, гарантуватиме їх оплату та виконання фізичної поставки. Запровадження клірингу є ключовим елементом забезпечення конкурентноспроможності, ліквідності, прозорості, впровадження фінансових інструментів, залучення інвестицій та інвесторів, забезпечення безпеки на ринку електричної енергії.	Закон України "Про ринок електричної енергії" від 13.04.2017 №2019-VIII, Закон України від 19.06.2020 №378 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів", постанова НКРЕКП від 14.03.2018 №307 "Про затвердження Правил ринку", постанова НКРЕКП від 14.03.2018 №308 "Про затвердження Правил ринку "на добу наперед та внутрішньодобового ринку"

№	Стратегічні цілі суб'єкта господарювання	Стратегічні цілі та пріоритети розвитку країни (галузі, суб'єкта управління, регіону), на реалізацію яких спрямована діяльність суб'єкта господарювання	Назва нормативно-правового акта, стратегічного, програмного документа
1	2	3	4
3.	Об'єднання ринку електричної енергії України з ринками суміжних країн	Об'єднання ринків електричної енергії України з ринками суміжних країн є ключовим елементом забезпечення конкурентоспроможності, залучення іноземних інвестицій та збільшення ліквідності на ринку електричної енергії	Закон України від 15.12.2010 №2787-VI "Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства"; Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, яка ратифікована Законом України від 16.09.2014 №1678-VII; Меморандум про розуміння між ЄС та Україною щодо співробітництва в енергетичній галузі; Закон України від 13.04.2017 №2019-VIII "Про ринок електричної енергії"; постанова Кабінету Міністрів України від 27.10.2017 №1106 "Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони"; розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 №605-р "Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність"; Директива 2009/72/ЄС; Регламент (ЄС) N 714/2009
4.	Організація надання інформаційно-консультативних послуг учасникам оптових енергетичних ринків	Прозорість та вільний доступ до інформації є ключовими елементами забезпечення конкурентоспроможності, ефективності, прозорості та доброчесності ринку електричної енергії	Відповідно до положень частини другої статті 1 Закону України від 15.12.2010 №2787-VI «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства» та рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства №2018/01/МС-EnC від 29 листопада 2019 року Україна, як Договірна сторона Енергетичного Співтовариства, взяла на себе зобов'язання імплементувати Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) від 25.10.2011 №1227/2011 щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку (Regulation on Wholesale Energy Market Integrity and Transparency – REMIT – Regulation (EU) No. 1227/2011)

**Характеристика цільових значень ключових показників за основними напрямками діяльності стратегічного плану розвитку
АТ «Оператор ринку»
протягом 2020 - 2026 років**

№	Основні напрями діяльності	Основні цілі	Найменування показника, одиниця виміру	Плановий період (прогноз)							Відхилення (до поточного року), %
				2020 (звіт)	2021 (оцінка)	2022	2023	2024	2025	2026	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Виробнича (операційна діяльність) діяльність	Організація купівлі-продажу електричної енергії на ринках "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, а також організація та проведення електронних аукціонів з купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. гривень	58 183 857	280 660	273 836	328 397	365 034	371 495	362 786	129%
			Чистий фінансовий результат, тис. гривень	20 072	64 506	20 737	27 396	37 243	38 491	38 570	60%
2	Інвестиційна та інноваційна діяльність		Капітальні інвестиції, усього, у тому числі за джерелами фінансування, тис. гривень:	14 137	12 651	113 132	66 272	5 798	8 762	1 033	8%
			Власні кошти підприємства	14 137	12 651	37 899	19 684	5 495	8 444	1 033	8%
			Інші джерела фінансування			75 233	46 588	303	318		
3	Розвиток трудового потенціалу підприємства		Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	97	110	134	158	164	165	166	151%